

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus VII. Argumentum. Episcopus, & quando teneatur conferre Clericatum nominato ad beneficium Ecclesiasticum; & an quis promoveri possit ad titulum Cappellaniæ, seu Beneficii amovibilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

Congregatione in *Meleuitana* 13. *Augusti* 1718.

ARGUMENTUM.

Episcopus an, & quando teneatur conferre Clericatum nominato ad Beneficium Ecclesiasticum; & an quis promoveri possit ad titulum Cappellania, seu Beneficii amovibilis.

SUMMARIUM.

- 1 *Reposita est in libertate Episcopi propriis subditis Ordines concedere, vel denegare.* Intellige ut nu. 5.
- 2 *Renitentia Episcopi in concessione Ordinum est laudabilis.*
- 3 *Episcopus ex justa causa denegare potest Ordines etiam arctatis.*
- 4 *Laborans morbo epileptico est incapax se promovendi ad Sacerdotium.* Intellige ut nu. 7.
- 6 *Vocatus à Fundatore ad Beneficium, vel nominatus à Patrono, dicitur quodammodo arctatus primam Tonsuram suscipere.*
- 8 *Non potest quis promoveri ad titulum Cappellania, sive Beneficii amovibilis.* Limita ut nu. 10.
- 9 *Nec ad titulum Cappellania merè Laicallis.*

CASUS VII.

Quidam Fundator auctoritate Ordinarii fundavit, & erexit beneficium habitu Sacerdotale, cum reservatione juris patronatus tam activi, quam passivi favore suæ familiæ; vacato beneficio per obitum ultimi Rectoris, Patronus nominavit ad illud Titium ejus Filium de Familia à Fundatore prædilectum, qui cum esset Laicus preces porrexit Episcopo, ut ipsum Clericali Tonsura initiaret; Episcopus autem sub prætextu, quod esset Filius unicus, & inhabilis ad Sacerdotium, eo, quod olim passus fuit deliquium, quod dubitabatur processisse ex accidenti epileptico, denegavit eidem hujusmodi Clericatum; quæritur proinde in hoc casu an Episcopus teneatur ei conferre Clericatum?

1 Respondendum videtur negativè; Quoniam reposita est in libero Episcoporum arbitrio, propriis subditis Ordines concedere, vel denegare, non solum de jure antiquo ad *Text. in cap. Ad aures de temp. ordin.*, verum etiam ex jure novissimo sacri Concilii Tridentini *cap. 2. sess. 21. de reform.* ibi = *Nisi illi, quos Episcopi judicaverint assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum* = & valde laudabile est in Episcopo, quod ipse sit potius renitens, quam facilis in concessione ordinum sanctius est paucos bonos, quam multos malos habere Ministros, ut monuit Clemens in *Can. Tales dist. 23.* ibi = *Tales ad ministerium eligantur Clerici, qui dignè possint Dominica Sacramenta tractare; Melius est enim Domini Sacerdoti paucos habere Ministros, qui possint dignè opus Dei exercere, quam multos inutiles, qui onus grave Ordinatori adducant* =

Non obstat, quod Titius utpotè vocatus ab ipsomet Fundatore ad hujusmodi beneficium sit arctatus; siquidem Episcopus ex justa causa denegare potest Ordines etiam arctatis, ut probat *R.P.D. meus Petra, in comment. ad Constit. Apostolic. tom. 1. pag. mibi 326. num. 23.* In præsentiarum duplex concurrere videtur causa, prima est, quod Titius sit Filius unicus, ex quo dubitari potest ipsum Clericalem militiam assumere velle, non ut fidelem cultum Deo præstare possit, sed ad effectum fugiendi sæculare judicium, *Fagnan. in cap. Cum sit ars de atat. & qualit. n. 14.*

4 Altera, quia dubitatur eundem esse subiectum accidenti epileptico; & consequenter est incapax se promovendi ad Sacerdotium, infra annum, prout dictum beneficium requirit, ad *Text. in Can. 3. dist. 33.*

5 His tamen minimè attentis censeo in hoc casu, Episcopum teneri promovere Titium ad primam tonsuram; Distinguedum est enim quoad Promovendos ad Ordines, inter arctatos, & non arctatos, certum est Episcopum habere liberam facultatem concedendi, vel denegandi Ordines eis, qui non sunt arctati juxta auctoritates superius relatas, tenetur tamen promovere ad Ordines eos, qui sunt arctati, vel ratione Ordinis, nimirum ex eo, quia habeat e. g. Subdiaconatum, iste enim non tenetur stare in tam stricto sta-

tu finè affecutione Presbyteratus, vel ratione beneficii possessi, quod habeat annexos Ordines sacros, vel ratione beneficii sibi debiti ex lege foundationis, nisi adfit justa, & legitima causa, quæ ipsum retrahat à concessione Ordinum. *Pignatell. consult. 19. nu. 4. tom. 7. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 2. alleg. 4. n. 66. R.P.D. Petra in comment. ad Constit. Apost. tom. 1. pag. 325. n. 18. Rot. decis. 186. nu. 3. cor. Rembold.*

6 In casu præfenti Titius est quodammodo similitudinarie arctatus suscipere primam tonsuram, dum cum ei debeat hujusmodi beneficium, utpotè ad ipsum vocato à Fundatore; & nominato à Patrono, si ei denegaretur Clericalis tonsura, amitteret beneficium de suo jurepatronatus passivo, & admitteretur extraneus ad exclusionem ejus de sanguine, & familia contemplata, quod fieri non debet in grave illius præjudicium, absque justa, & rationabili causa. *Card. de Luc. de benef. disc. 72. n. 7. & in Miscell. disc. 25. n. 10. R.P.D. Petra ubi supra nu. 29.*

Nec pro causa allegari valet, quod ipse sit filius unicus, quasi quod vellet Ecclesiasticæ militiæ adscribi in fraudem, nimirum ad evitandam subjectionem Judici sæculari, quia cum ipse petat Clericali charactere insigniri ob assequendum beneficium habitu Sacerdotale, ex hoc præsumitur, primam tonsuram suscipere velle non in fraudem, sed potius ut laudabile servitium in statu Sacerdotali Deo præstare possit. Minusque est allegabilis altera causa, quia cum facto experimento intrâ terminum unius anni, & ultra, nulla morbi epileptici signa dederit, non est proinde arcendus à sacris Ordinibus ex eo, quia olim passus fuerit deliquium, ut in similibus terminis resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in *Tudertina Ordinationis 19. Julii 1704.*

8 Quærò an quis promoveri possit ad titulum Cappellaniæ, sive Beneficii amovibilis?

8 Respondeo negativè, quia titulus, ad quem quis promoveri cupit, debet esse perpetuus juxta Tridentinum *cap. 2. sess. 21. de reform.*, & docent expressè *Garz. de benef. p. 1. cap. 2. nu. 83. Antonell. de Regim. Eccles. lib. 2. cap. 2. nu. 1.* & fuit resolutum à Sac. Congregatione Concilii in

9 *Tiburtina Cappellaniæ 14. Junii 1710.*; sicuti non potest quis ordinari ad titulum Cappellaniæ merè laicalis. *Antonell. ubi supra num. 2. Passerin. in cap. Cum nullus 10 art. 3. num. 66.* Verùm si Patroni se obligarent non removere præsentatum, dictamque Cappellaniam perpetuare ejus vita durante prævio Beneplacito Apostolico, posset quis ad titulum illius ordinari, obtento priùs dicto Beneplacito, quod solet concedi, prout concessum fuit ab eadem Sac. Congregatione in *Civitatis Castellii 18. Martii 1719.*, ubi cum quidam Clericus promoveri cupiens ad sacros Ordines nominari obtinuerit à Patronis ad Cappellaniam amovibilem, sub eorum obligatione illum non amovendi, dictamque Cappellaniam perpetuandi, ejus vita durante, prævio Beneplacito Apostolico; fuit pro eo supplicatum, & consecutivè rescriptum = *Pro gratia attempto consensu Patronorum, ita tamen ut si Orator aliunde provideatur sufficienter, Cappellania reassumat naturam amovibilitatis =*

ARGUMENTUM.

An Regularibus cunctis indistinctè faveat Privilegium aliquod, ut promoveri possint ad Sacros Ordines *extra Tempora* à jure statuta, diebus Festivis.

SUMMARIUM.

- 1 Sacri Ordines conferendi sunt in sex Sabbatis anni & num. 3. Et quare vide num. 4.
- 2 Ordinatus *extra Tempora* absque dispensatione, est ab executione Ordinum ipso jure suspensus.
- 5 Nullus sive Sæcularis, sive Regularis ordinari potest *extra Tempora*, nisi habeat Privilegium Apostolicum.
- 6 Privilegia, quæ in contrarium afferuntur, vel non loquuntur de facultate promovendi *extra Tempora*, vel sunt abrogata, vel sunt insufficientia indistinctè pro cunctis Regularibus; Et quæ sint hujusmodi Privilegia? vide nu. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. & 22. & 23.
- 15 Concilium Tridentinum, ut dicatur revocare Privilegia merè gratuita, & non con-